Қазақстан Республикасы
Энергетика министрінің міндетін
атқарушы 2024 жылғы 24
желтоқсандағы № 486 бұйрығына
7-қосымша

Кәсіптік стандарт: «Мұнай және мұнай өнімдерін сату»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: «Мұнай және мұнай өнімдерін өткізу» кәсіби стандарты (бұдан әрі - Кәсіптік стандарт) негізгі кәсіптерді құрылымдау, жұмыскерлердің жұмыс сипаттамалары мен негізгі еңбек функцияларын сипаттау үшін біліктілік деңгейі мен құзыреттілігіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындау үшін «Кәсіптік біліктілік туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді. Осы кәсіби стандарт мұнай-газ өнеркәсібі саласында және энергетика, химия өнеркәсібі, көлік және логистика сияқты онымен байланысты салаларда қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат

2) Дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті

3) Кәсіптік стандарт – ресми және (немесе) бейресми және (немесе) ақпараттық білім беруді, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің нақты саласындағы еңбек мазмұнын, сапасын және еңбек жағдайларын ескере отырып, білімге, іскерлікке, дағдыларға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат

4) макроэкономика – экономиканы тұтас, сондай-ақ оның құрамдас бөліктері ретінде зерттейтін, бұл ретте ақша айналымымен, халықтың жұмыспен қамтылуымен, инвестициялармен және сол сияқтылармен байланыстарында жиынтық экономикалық көрсеткіштерді (жалпы ішкі өнім, ұлттық табыс және басқалар) пайдалана отырып, экономикалық ғылымның бөлімі

5)ептілік – кәсіби міндет шеңберінде жеке бірлік іс-әрекеттерді физикалық және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті

6) Микроэкономика – халықтың тауарлар мен көрсетілетін қызметтерге қажеттілігін тікелей қанағаттандыратын өндірістік кәсіпорындар мен қызмет көрсету кәсіпорындарының жүйесі;

7) Мұнай-газ өнімдері – көмірсутектер мен олардың кейбір туындыларының қоспалары, сондай-ақ мұнай мен газды қайта өңдеу кезінде алынатын, отын, жағармай материалдары, электр оқшаулағыш орта, еріткіштер, жол төсемдері, мұнай-газ-химия шикізаты ретінде және басқа да мақсаттар үшін пайдаланылатын жеке химиялық қосылыстар

8) Мұнай-газ өнімдерін өндіру – шикі мұнайды және (немесе) газ конденсатын және (немесе) оларды қайта өңдеу өнімдерін қайта өңдеу, сондай-ақ мұнай өнімдерін алуды қамтамасыз ететін компаундтау жөніндегі жұмыстар кешені

9) Мұнай-газ өнімдерін өндіруші – меншік құқығында және (немесе) өзге де заңды негіздерде өңдеу зауыты бар және өндіріс паспортына сәйкес мұнай-газ өнімдерін өндіруді, сондай-ақ өндірілген меншікті мұнай-газ өнімдерін өткізуді және (немесе) алыс-беріс шикізатын қайта өңдеу өнімі болып табылатын мұнай-газ өнімдерін беруді жүзеге асыратын заңды тұлға

10) Нарық конъюнктурасы – нарық конъюнктурасы-нарықта қалыптасатын және сұраныс пен ұсыныс деңгейлерімен, нарықтық белсенділігімен, бағаларымен, сату көлемдерімен, пайыздық мөлшерлемелердің, валюта бағамының, жалақының, дивидендтердің қозғалысымен, сондай-ақ өндіріс пен тұтыну динамикасымен сипатталатын экономикалық жағдай.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АГТКС – Автокөлік газ толтыру компрессорлық станциясы
2) БА – Біліктілік анықтамалығы
3) БТБА – Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы
4) АЖМҚС – жанармай құю станциясы
5) КС – Кәсіби стандарт
6) КриоАЖҚС – крио жанармай құю станциясы
7) ТжКБ – техникалық және кәсіптік білім
8) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Мұнай және мұнай өнімдерін сату
5. Кәсіптік стандарттың коды: G46711010
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.1 Шикі мұнай мен ілеспе газды көтерме саудада сату

G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.2 Табиғи (жанатын) газды көтерме саудада сату
G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.5 Авиация бензинін және жермайды көтерме саудада сату
G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.6 Автомобиль бензинін көтерме саудада сату
G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.7 Дизель отынын көтерме саудада сату
G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.8 Отын мазутын көтерме саудада сату
G Көтерме және бөлшек сауда; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу
46 Автомобильдер мен мотоциклдер саудасынан басқа, көтерме саудада сату
46.7 Өзге де мамандырылған көтерме саудада сату
46.71 Қатты, сұйық және газ тәрізді отынды және осыларға ұқсас өнімдерді көтерме саудада сату
46.71.9 Өзге де отынды көтерме саудада сату

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Бұл КС «Мұнай және мұнай өнімдерін сату» кәсіби тобының сипаттамаларын, сондай-ақ сату бойынша жұмыстарды орындайтын өндірістік ұжымның жұмыс сипаттамалары мен еңбек функцияларын ұсынады. Мұнай өнімдерін тікелей тұтынушыларға да, мұнай жабдықтау ұйымдары арқылы да өткізу тәсілдері, оның ішінде кәсіпорындар мен ұйымдарды ұтымды жабдықтауды қамтамасыз ету үшін мұнай өнімдерін ауысым ішінде жөнелту, сондай-ақ топтық резервуарлық қондырғылар арқылы сұйытылған мұнай газын бөлшек саудада өткізу қаралады.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

6) Жанармай құю станцияларының операторы - 2 СБШ-нің деңгейі
7) Автожанармай құю (автогаз құю) станциясының шебері - 5 СБШ-нің деңгейі
8) Трейдер - 6 СБШ-нің деңгейі
9) Бөлу мұнай базалары жабдықтарының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
10) Жанармай құю станцияларының операторы - 3 СБШ-нің деңгейі
11) Қызмет көрсету станциясындағы кассир - 2 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

14. Кәсіптің карточкасы «Жанармай құю станцияларының операторы»:			
Топтың коды:	8187-1		
Қызмет атауының коды:	8187-1-007		
Кәсіптің атауы:	Жанармай құю станцияларының операторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. «Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер - Министрінің орынбасары-Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Бұйрығы (1-шығарылым). Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. § 254-256. Жанармай құю станцияларының операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі қажет емес.		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8187-1-008 - Мұнай-, газ қайта өңдеу қондырғысының операторы 8187-1-013 - Мұнайды қайта өңдеу қондырғысының операторы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жанармай құю станцияларында жұмыстарды орындау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жартылай автоматты/Автоматты құралдардың, қашықтан басқарылатын автоматты құю құралдарының, автоматтандырылған жүйенің көмегімен көлік құралдарын мұнай өнімдерімен (және газбен) тарату, қабылдау және құю жөніндегі жұмыстарды орындау, сондай-ақ станцияда сорғы жабдықтарына қызмет көрсету 2. Базада, отын (мұнай өнімдері)қоймасында жартылай автоматты құю құралдарының көмегімен теміржол көлігінің Көлік құралдарын мұнай өнімдерімен қабылдау және құю жөніндегі жұмыстарды орындау 3. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарының көмегімен көлік құралдарын мұнай өнімдерімен (газбен) қабылдау және құю жөніндегі жұмыстарды орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жартылай автоматты/Автоматты құралдардың, қашықтан басқарылатын автоматты құю құралдарының, автоматтандырылған жүйенің көмегімен көлік құралдарын мұнай өнімдерімен (және газбен) тарату, қабылдау және құю жөніндегі жұмыстарды орындау, сондай-ақ станцияда сорғы жабдықтарына қызмет көрсету	Дағды 1: Станцияда мұнай өнімдерін тарату және сорғы және компрессорлық жабдыққа қызмет көрсету	Машықтар:
		2 санат үшін: 1. Станцияда мұнай өнімдерін тарату бойынша тапсырмаларды орындау. 2. Станцияда мұнай өнімдерін тарату үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Станцияда ыдыстарды дайындауды және мұнай өнімдерін ыдыстарға буып-түюді жүргізу. 4. Станцияда сорғы жабдықтарына қызмет көрсету бойынша тапсырмаларды орындау. 5. Станцияда сорғы жабдықтарына қызмет көрсету үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 6. Станцияда сорғы жабдығын тексеру, жалғау құрылғыларындағы тығыздағыш төсемдердің жай-күйін тексеру және мұнай өнімдерінің ағып кетуін анықтау. 7. Техникалық қызмет көрсетуден кейін мұнай өнімдерін қабылдауға және босатуға сорғы жабдықтарын дайындауды жүргізу. 8. Сорғы жабдықтарына қызмет көрсету кезінде аумақтар мен үй жайларды таза ұстау.

		Білімдер:
		2 санат үшін: 1. Станцияның технологиялық жұмыс процесі. 2. Мұнай өнімдерін тарату жөніндегі нормативтік актілер. 3. Станцияда мұнай өнімдерін сақтау және тарату қағидалары. 4. Ыдыстағы мұнай өнімдерін сақтау қағидалары. 5. Мұнай өнімдерін таратуға арналған жабдықты пайдалану қағидалары. 6. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, экологиялық және санитарлық нормалар мен қағидалар талаптары жұмыстарды орындау үшін қажетті көлемде. 7. Мұнай өнімдерін жіберу кезінде сорғы жабдықтарына қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау тәртібі. 8. Сорғы жабдығының құрылғысы. 9. Қызмет көрсетілетін сорғы жабдығын пайдалану қағидалары. 10. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау және ағызу жөніндегі жұмыстарды орындау	Машықтар:
		3 разряд үшін (2 разряд дағдыларына қосымша): 1. Су төгетін көтергіштерді қосу. 2. Станцияда мұнай өнімдерін төгу кезінде резервуар құбырларының барлық қосылыстарының қысымын, мұнай өнімдерінің деңгейін және герметикалығын бақылауды жүзеге асыру. 3. Су төгетін көтергіштерді ажырату. 4. Станцияда қабылдау кезінде мұнай өнімдерінің параметрлерін (деңгейі, салмағы, температурасы) бақылауды жүзеге асыру. 5. Станцияда қабылданатын мұнай өнімдерін есепке алу бойынша есепті құжаттаманы жүргізу.
		Білімдер:
		3 разряд үшін (2 разрядты білуден басқа): 1. Мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі нормативтік актілер. 2. Станция жұмысының технологиялық процесі. 3. Мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі жұмыстарды орындау тәртібі. 4. Станцияда мұнай өнімдерімен есепке алу операциялары кезіндегі өлшеу тәртібі мен әдістері. 5. Станцияда мұнай өнімдерін ыдысқа құюға арналған жабдықтың құрылысы және жұмыс принципі. 6. Станцияда қабылданған мұнай өнімдерін төгу кезіндегі жұмыстарды орындау тәртібі. 7. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, жұмыстарды орындау үшін қажетті көлемде экологиялық және санитарлық нормалар мен қағидалар талаптары. 8. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Базада, отын (мұнай өнімдері)қоймасында жартылай автоматты құю құралдарының көмегімен теміржол көлігінің Көлік		

құралдарын мұнай өнімдерімен қабылдау және құю жөніндегі жұмыстарды орындау	Дағды 1: Жартылай автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияға мұнай өнімдерін қабылдау	Машықтар:
		3 разряд үшін (2 разряд дағдыларына қосымша): 1. Жартылай автоматты жанармай құю құралдарымен жабдықталған станцияға мұнай өнімдерін қабылдау бойынша тапсырмаларды орындау. 2. Мұнай өнімдерін қабылдау үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Мұнай өнімдерін вагон-цистерналар мен автоцистерналардан станциядағы резервуарлар мен құю ыдыстарына ағызуды жүргізу. 4. Станцияда мұнай өнімдерін қабылдау кезінде есептік құжаттаманы жүргізу. 5. Станцияда мұнай өнімдерін қабылдау кезінде мұнай өнімдерінің деңгейін өлшеуді жүзеге асыру. 6. Мұнай өнімдерін қабылдау кезінде мұнай өнімдерінің массасын анықтау. 7. Мұнай өнімдерін қабылдау кезінде қолданылатын құрал-саймандар мен жабдықтардың жай-күйін көзбен бағалау. 8. Мұнай өнімдерін қабылдау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану.
		Білімдер:
		3 разряд үшін (2 разрядты білуден басқа): 1. Мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі нормативтік актілер. 2. Мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі жұмыстарды орындау тәртібі. 3. Жартылай автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі жабдықтардың құрылысы мен жұмыс принциптері. 4. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Станцияда жартылай автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю	Машықтар:
		3 разряд үшін (2 разряд дағдыларына қосымша): 1. Станцияда жартылай автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю жөніндегі тапсырмаларды орындау. 2. Станцияда жартылай автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Мұнай өнімдерін жартылай автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен босатуды жүргізу. 4. Мұнай өнімдерінің ағып кетуін анықтай отырып, жанармай құюдың жартылай автоматты құралдарын тексеруді жүргізу. 5. Жартылай автоматты жанармай құю құралдарын жөндеуге және бақылау-өлшеу аппаратурасы мен аспаптарын тексеруге өтінімдер ресімдеу. 6. Көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю бойынша есепті құжаттаманы жүргізу. 7. Станцияда жартылай автоматты жанармай құю құралдарының жұмысындағы ақауларды анықтау.

		Білімдер:
		3 разряд үшін (2 разрядты білуден басқа): 1. Жартылай автоматты құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю жөніндегі жұмыстарды орындау тәртібі. 2. Жартылай автоматты жанармай құю құралдарының құрылысы және жұмыс принциптері. 3. Көлік құралдарына жанармай құю жөніндегі есепке алу операциялары кезінде мұнай өнімдерінің параметрлерін өлшеу тәртібі мен әдістері. 4. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарының көмегімен көлік құралдарын мұнай өнімдерімен (газбен) қабылдау және құю жөніндегі жұмыстарды орындау	Дағды 1: Қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау	Машықтар:
		4 разряд үшін (3 разряд дағдыларына қосымша): 1. Қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау жөніндегі тапсырмаларды орындау. 2. Қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Мұнай өнімдері мен сұйытылған табиғи газды вагон-цистерналар мен автоцистерналардан Автоматты қашықтан басқарылатын құю құралдарымен жабдықталған станциядағы резервуарлар мен құю ыдыстарына құюды жүргізу. 4. Станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау кезінде есептік құжаттаманы жүргізу. 5. Қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау кезінде мұнай өнімдерінің деңгейін өлшеуді жүргізу. 6. Қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау кезінде мұнай өнімдерінің (газдың) массасын айқындау. 7. Қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау кезінде қолданылатын құрал мен жабдықтың жай-күйін көзбен шолып бағалау. 8. Қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін (газды) қабылдау кезінде жеке қорғаныс құралдарын қолдану.

		Білімдер:
		4 разряд үшін (3 разрядты білімге қосымша): 1. Қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі нормативтік актілер. 2. Қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау бойынша жұмыстарды орындау тәртібі. 3. Қашықтықтан басқарылатын автоматты құю құралдарымен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау жөніндегі жабдықтардың құрылысы мен жұмыс принциптері. 4. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, жұмыстарды орындау үшін қажетті көлемде экологиялық және санитарлық нормалар мен қағидалар талаптары. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю	Машықтар:
		4 разряд үшін (3 разряд дағдыларына қосымша): 1. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю жөніндегі тапсырмаларды орындау. 2. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Станцияда қашықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен мұнай өнімдері мен газды жіберуді жүргізу. 4. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю орындарын тексеруді жүргізу. 5. Станцияда бақылау-өлшеу аппаратурасы мен аспаптарын тексеру және қашықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарын жөндеуге өтінімдер ресімдеу. 6. Көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю жөніндегі есепті құжаттаманы жүргізу.

		Білімдер:
		4 разряд үшін (3 разрядты білімге қосымша): 1. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю жөніндегі тапсырмаларды орындау. 2. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен мұнай өнімдері мен газды босатуды жүргізу. 4. Станцияда қашықтықтан басқарылатын автоматты жанармай құю құралдарының көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю орындарына тексеру жүргізу. 5. Станцияда бақылау-өлшеу аппаратурасы мен аспаптарын тексеру және қашықтан басқарумен автоматты жанармай құю құралдарын жөндеуге өтінімдерді ресімдей білу. 6. Көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю жөніндегі есепті құжаттаманы жүргізу. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Сабырлылық Зейінді шоғырландыру және басқару	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ МЕМСТ Р 50913-2008 «Мұнай өнімдерін тасымалдауға және май құюға арналған көлік автомобиль құралдары. Түрлері, параметрлері және жалпы техникалық талаптары». Мұнай-химия, мұнай өңдеу салаларындағы, мұнай базалары мен автожанармай құю станцияларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Автожанармай құю (автогаз құю) станциясының шебері
	3	Жанармай құю станциясының операторы
15. Кәсіптің карточкасы «Автожанармай құю (автогаз құю) станциясының шебері»:		
Топтың коды:	3118-4	
Қызмет атауының коды:	3118-4-002	
Кәсіптің атауы:	Автожанармай құю (автогаз құю) станциясының шебері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және өзге де қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. §90. Учаске шебері	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Химиялық технология және өндіріс (түрлері бойынша)	Біліктілік: -

	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл, тиісті мамандық бойынша білімі болмаған кезде өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3118-4-011 - Мұнай мен газды дайындау және тасымалдау жөніндегі техник		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автожанармай құю /автогаз құю станциясының, АГТКС, КриоАЖМҚС жұмысын ұйымдастыру, басқару және бақылау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автожанармай құю / автогаз құю станциясының, АГТКС, Крио Автожанармай құю жұмысын ұйымдастыру және бақылау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Автожанармай құю / автогаз құю станциясының, АГТКС, Крио Автожанармай құю жұмысын ұйымдастыру және бақылау.	Дағды 1: Автожанармай құю / автогаз құю станциясының жұмысын үйлестіру	Машықтар:	
		1. Станцияның (автожанармай құю/автогаз құю) өндірістік-шаруашылық қызметіне басшылықты жүзеге асыру. 2. Орнатылған жабдықты жоспарлы-алдын ала жөндеу кестелерінің орындалуына бақылау жүргізу. 3. Материалдар мен қосалқы бөлшектерге өтінімдер ресімдеу. 4. Жұмысшылармен қауіпсіз жұмыс жүргізу, тағылымдаманы бақылау, жұмысшылардың қауіпсіз еңбек әдістерін игеруі бойынша нұсқаулықтар жүргізу. 5. Станцияның қызметін жоспарлау, есепке алу және есеп беру ұйымдарын жүзеге асыру. 6. Техникалық құжаттаманы жүргізу.	
		Білімдер:	
		1. Станцияның өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты заңнамалық, нормативтік және басқа да басшылық материалдар. 2. Станция құрылымы. 3. Станцияның технологиялық схемалары. 4. Станцияны пайдалану қағидалары. 5. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері. 6. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері. 7. Кәсіп және жұмыс түрлері бойынша технологиялық регламент және нұсқаулықтар. 8. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	

	Дағды 2: Автожанармай құю станцияларының жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді басқару	Машықтар: 1. Автожанармай құю / автогаз құю станциясының (АЖМҚС/АГҚС) жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді жоспарлауды және ұйымдастыруды жүзеге асыру. 2. Отын тарату колонкаларына (ОТК), сорғы жабдықтарына, газ жабдықтары жүйесіне және компрессорлық станцияларға техникалық қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды қоса алғанда, жөндеу жұмыстарының орындалуын үйлестіру. 3. Жабдықты жөндеу процесінде оның техникалық қауіпсіздігі мен пайдалану талаптарының сақталуын бақылау. 4. Жабдыққа техникалық қызмет көрсету кестелерін әзірлеу және енгізу, оның бұзылу себептерін талдау және жұмыс сенімділігін арттырудың мүмкін жолдарын анықтау. 5. Жабдықты жөндеу үшін қажетті материалдарды, жиынтықтауыштар мен қосалқы бөлшектерді сатып алуды қамтамасыз ету. 6. Орындалған жөндеу жұмыстарының сапасын және оларды жүргізгеннен кейін жабдықтың техникалық жай-күйін бақылауды қамтамасыз ету. 7. Жөнделген жабдықты қабылдауды және оның одан әрі пайдаланылуын бақылауды жүргізу. 8. Авариялық жағдайларды жөндеу және жабдықтың тоқтап қалу уақытын азайту жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. 9. Жүргізілген жөндеу және қызмет көрсету жұмыстары және олардың нәтижелері туралы есептер жасау. 10. Персоналды жабдықты жөндеу және техникалық қызмет көрсетудің жаңа әдістері мен технологияларына үйрету.

		Білімдер:
		1. Автожанармай құю станцияларының (АЖМҚС/АГҚС) жабдықтарын пайдалану және жөндеу негіздері. Отын тарату колонкаларын (ОТК), сорғыларды, компрессорлық қондырғыларды және газ жабдығы жүйелерін қоса алғанда, жабдықтың жұмыс принциптері мен құрылғыларын білу. 2. АЖМҚС/АГҚС жабдығына техникалық қызмет көрсету және жөндеу әдістері. Жоспарлы техникалық қызмет көрсету әдістері мен технологияларын, ақауларды диагностикалауды, сондай-ақ авариялық және ағымдағы жөндеулерді жүргізуді білу. 3. Жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу кезіндегі қауіпсіздік қағидалары мен нормативтері. Жанармай тарату колонкаларымен, газ және компрессорлық жүйелермен жұмыс істеу кезінде, сондай-ақ автожанармай құю станцияларында авариялар мен өрттердің алдын алу жөніндегі қауіпсіздік қағидалары туралы білім. 4. АЖМҚС/АГҚС жабдықтарының сапа стандарттары және техникалық шарттары. АЖМҚС/АГҚС жабдықтарын пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі нормативтік құжаттарды, қолданыстағы стандарттарды, техникалық шарттар мен нұсқаулықтарды білу. 5. Қызмет көрсету және жөндеу бойынша техникалық құжаттаманы жасау және жүргізу тәртібі. Техникалық құжаттаманы, орындалған жұмыстар туралы есептерді жасау, сондай-ақ жабдықтың техникалық жай-күйін есепке алу журналдарын жүргізу қағидаларын білу. 6. Техникалық қызмет көрсетуді басқару және жоспарлау негіздері. Техникалық қызмет көрсету бойынша жұмыстарды жоспарлау әдістері мен технологияларын білу, сондай-ақ ЖАЖ кестелерін әзірлеу (жоспарлы-алдын алу жөндеулері) және оларды үйлестіру. 7. Жабдықтың күйін диагностикалау және талдау технологиялары. ОТК, сорғы және компрессорлық жүйелердің жай-күйін тексеру құралдары мен әдістерін пайдалануды қоса алғанда, жабдықтың жай-күйін диагностикалау және талдау әдістерін білу. 8. Қосалқы бөлшектер мен компоненттерді сатып алу және сақтау рәсімдері. Автожанармай құю станцияларының жабдықтарын жөндеу үшін қосалқы бөлшектер мен материалдарды сатып алу, сақтау және пайдалану жөніндегі стандарттар мен рәсімдерді білу. 9. Жабдықты жөндеудің экономикалық тиімділігінің негіздері. Жөндеу құнын есептеу әдістерін, техникалық қызмет көрсету тиімділігін экономикалық бағалауды, сондай-ақ жабдыққа техникалық қызмет көрсету мен жөндеу шығындарын азайту әдістерін білу. 10. Жөндеу бригадаларының жұмысын ұйымдастыру тәртібі. Жөндеу бригадаларының жұмысын ұйымдастырудың әдістері мен принциптерін білу, әртүрлі бөлімшелер арасындағы жұмысты үйлестіру, міндеттерді бөлу және олардың орындалуын бақылау. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Жүйелі ойлау Тез шешім қабылдай білу Аналитикалық ойлау Көшбасшылық Сабырлылық	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ МЕМСТ Р 50913-2008 «Мұнай өнімдерін тасымалдауға және май құюға арналған көлік автомобиль құралдары. Түрлері, параметрлері және жалпы техникалық талаптары». Мұнай-химия, мұнай өңдеу салаларындағы, мұнай базалары мен автожанармай құю станцияларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Учаске бастығы (машиналық, понтондық, резервуарлық, құю, реагенттік шаруашылық және т. б.)	
16. Кәсіптің карточкасы «Трейдер»:			
Топтың коды:	3311-9		
Қызмет атауының коды:	3311-9-004		
Кәсіптің атауы:	Трейдер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Бизнес және басқару	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Менеджмент (салалар және қолдану аясы бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша тиісті мамандық (біліктілік) бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім немесе техникалық және кәсіптік, тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1231-0-003 - Өнімді өткізу жөніндегі мастер 3324-0-002 - Сауда брокері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көмірсутек шикізаты мен оны қайта өңдеу өнімдерінің саудасынан ең жоғары пайданы қамтамасыз ету және тәуекелдерді барынша азайту		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Халықаралық тауар-өнеркәсіп (энергетика) нарықтарының конъюнктурасын мониторингілеу және талдау 2. Сауда мәмілелері мен операцияларын стратегиялық және жедел жоспарлау 3. Мұнай-газ нарығына қатысушылармен сауда мәмілелерін жасасу 4. Мәмілелерді әкімшілік, коммерциялық, қаржылық және логистикалық қолдау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Халықаралық тауар-өнеркәсіп (энергетика) нарықтарының конъюнктурасын мониторингілеу және талдау			

	Дағды 1: Тауар-өнеркәсіп (энергетика) нарықтарының конъюнктурасын болжау	Машықтар:
		1. Күн сайынғы биржалық қорытындыларды, көмірсутек шикізаты мен оны қайта өңдеу өнімдерін өндірушілердің шаруашылық және экономикалық қызметі туралы жедел мәліметтерді, жетекші әлемдік энергетикалық агенттіктердің нарықтық жағдайына шолуларды қоса алғанда, ақпараттық көздерге талдау жүргізу. 2. Презентациялар, талдамалық анықтамалар, баяндамалар дайындауды жүзеге асыру. 3. Мұнай-газ саласының экономикалық аспектілерінің дамуына талдау және бағалау жүргізу. 4. Нарықтық жағдайдың ықтимал даму тенденциялары мен сценарийлері түрінде ақпараттық көздерді талдау және компьютерлік модельдеу нәтижелерін ресімдеуді жүзеге асыру.
		Білімдер:
		1. Мұнай-газ өндірісінің негіздері (технологиялық тізбек). 2. Мұнай-газ кешенінің макро-және микроэкономикасының негіздері, әлемдік энергетикалық нарықтың құрылымы. 3. Көмірсутек шикізаты мен оны қайта өңдеу өнімдерінің саудасындағы негізгі тауар номенклатурасы. 4. Әлемдік отын энергетикасы мен мұнай-газ химиясындағы нарықтық жағдайды анықтайтын факторлар. 5. Мұнай-газ нарықтарында сатылатын өнім сапасының негізгі отандық және шетелдік стандарттары. 6. Энергоресурстармен сауда жасау саласындағы ақпараттық көздерге қол жеткізудің негізгі бағдарламалық құралдары, сондай-ақ компьютерлік модельдеу және Экономикалық талдаудың бағдарламалық қамтамасыз етуі. 7. Нарықтық жағдайды дамыту бойынша есепті құжаттаманы қалыптастыру стандарттары мен қағидалары. 8. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Отын-энергетика кешені қызметіндегі нормативтік құқықтық базаның өзгеруіне мониторинг жүргізу	Машықтар:
		1. Отын-энергетика кешенінің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілердің өзгерістеріне шолу дайындау. 2. Әлемдік мұнай-газ нарығына қатысушы елдердің нормативтік құқықтық базасында болған немесе жоспарланған өзгерістердің нарықтық жағдайға және оның өзгеруіне әсері туралы талдамалық жазбалар дайындауды жүргізу. 3. Отын-энергетика кешенінің қызметін экспорттық-импорттық реттеу саласындағы нормативтік құқықтық базаны сәйкестендіруді өзгерту мен жаңартуды жүргізу. 4. Отын-энергетика кешенінің қызметін экспорттық-импорттық реттеу туралы Мемлекеттік, оның ішінде кеден органдарымен іскерлік келіссөздер ұйымдастыру. 5. Мұнай-газ саудасы саласындағы ұсынымдарды, ұсыныстарды және өкімдік құжаттардың жобаларын ресімдеу.

		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының заңнамасы, мұнай-газ саудасы саласындағы нормативтік құқықтық база. 2. Кеден органдары мен сыртқы экономикалық қызметке қатысушылар кедендік операцияларды жүргізу мақсатында қолданатын тауарлар сыныптауышының негізгі ережелері. 3. Халықаралық сыртқы сауда қағидаларының терминологиясы. 4. Отын-энергетика кешенінің қызметін экспорттық-импорттық реттеу саласындағы мемлекеттік билік органдарының негізгі функциялары. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 3: Мұнай-газ тауар номенклатурасын сараптау	Машықтар:
		1. Өнімнің тауар номенклатурасына тексеру жүргізу. 2. Өндірістің технологиялық стандарттары мен экологиялық талаптардың өзгеруін бақылауды жүзеге асыру. 3. Мұнай өнімдерінің сапалық сипаттамаларын пайдалана отырып, оңтайлы түпкілікті бағаны есептеуді жүргізу. 4. Көмірсутектердің әртүрлі сорттарының фракциялық құрамына және оларды қайта өңдеу өнімдеріне талдау жүргізу.
		Білімдер:
		1. ҚР өнімдерінің тауар номенклатурасының каталогы. 2. Өнімнің бағасын анықтау тәртібі. 3. Көмірсутектер мен оларды қайта өңдеу өнімдерінің сапасының негізгі отандық және шетелдік стандарттары. 4. Стандартты мұнай өңдеу зауытын қайта өңдеудің негізгі технологиялары. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 4: Мұнай өнімдерін өндірудің өңірлік нарықтарындағы бәсекелестік ортаны талдау	Машықтар:
		1. Өңірлік нарықтардағы жетекші мұнай өнімдерін өндірушілердің бәсекеге қабілеттілігіне талдау және бағалау жүргізу. 2. Әлемдік және қазақстандық мұнай өңдеу ұйымдарының бенчмаркингін жүргізу. 3. Мұнай өнімдерінің сапасын талдау үшін әлемдік жетекші инспекциялық ұйымдарды айқындау.

		Білімдер:
		1. Отын-энергетика нарығының құрылымы. 2. Көмірсутектерді өндіру мен өңдеудің негізгі технологиялық процестері. 3. Экспорттық өңдеу өнімдерінің негізгі сапалық сипаттамалары. 4. Көмірсутектерді және оларды қайта өңдеу өнімдерін сығымдаудың және блендингдудің негізгі технологиялары. 5. Стандартты мұнай өңдеу зауытын қайта өңдеудің негізгі технологиялары. 6. Көмірсутектердің сапасы мен мөлшерін және оларды қайта өңдеу өнімдерін сынаудың негізгі әдістері. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Сауда мәмілелері мен операцияларын стратегиялық және жедел жоспарлау	Дағды 1: Мұнай-газ нарығына қатысушылардың сатылатын тауар номенклатурасы бойынша өткізілетін сатып алу рәсімдерінің мониторингі	Машықтар:
		1. Мұнай-газ нарығына қатысушылардың іске асырылатын номенклатурасына талдау жүргізу. 2. Өткізілетін сатып алу рәсімдеріне шолу дайындау және талдау жүргізу.
		Білімдер:
		1. Мұнай-газ нарығының іргелі және техникалық факторлары. 2. Белгілі бір өнімге байланысты сауда операцияларының құрылымы, ерекшеліктері және түрлері. 3. Негізгі ірі ойыншылар, әлеуетті қатысушылар және тауар нарықтарындағы бәсекелестер (өнімнің мамандануы бойынша). 4. Ойыншылардың несиелік қабілеті және олардың нарықтағы жағдайы. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Тауарды сатып алу және сатуды жоспарлау	Машықтар:
		1. Ықтимал ситуациялық, геосаяси және баға тәуекелдерін анықтау және оларды жою тетіктерін қалыптастыру. 2. Биржалық алаңдарда сауда операциялары мен мәмілелерді жүзеге асыру. 3. Тауар тобының сатып алу жоспарын қалыптастыру бойынша ұсыныстар дайындауды жүргізу. 4. Коммерциялық жобаларды дайындауды және олардың орындалуын бақылауды жүргізу. 5. Жобаның/мәміленің тиімділігін алдын ала коммерциялық және қаржылық есептеуді жүргізу. 6. Биржалық механизмдерді қолдану арқылы тәуекелдерді азайту.

		Білімдер:
		1. Тәуекелдерді басқару негіздері. 2. Тәуекелдерді басқару әдістері. 3. Әлемдік энергетикалық нарықтың құрылымы мен ерекшеліктері. 4. Сатып алу және сату жоспарын құру принциптері. 5. Тауар тобын сатып алу, сақтау және тасымалдау логистикасының ерекшеліктері. 6. Мұнай-газ нарығының тауар тобының сапалық және сандық сипаттамалары. 7. Мұнай-газ нарығы мәмілелерінің кредиттік-қаржылық құрылымы. 8. Қағаз нарығындағы негізгі позиция иелері және қысқа және ұзақ мерзімді тенденцияларды анықтайтын ойыншылар. 9. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Мұнай-газ нарығына қатысушылармен сауда мәмілелерін жасасу	Дағды 1: Сауда мәмілелерінің әлеуетті қатысушыларымен келіссөздер жүргізу және коммерциялық құжаттар мен келісімдерді қалыптастыру	Машықтар:
		1. Сатып алу рәсімдерінде мәмілелерді қалыптастыруды жүзеге асыру. 2. Тендерлік құжаттаманы дайындауды жүргізу. 3. Іскерлік келіссөздер жүргізу. 4. Тауарларды жеткізуге/сатып алуға коммерциялық құжаттар мен келісімдерді дайындауды жүргізу. 5. Балама жеткізушілерді іздеу және іскерлік қатынастарды реттеу.
		Білімдер:
		1. Тендерлерді өткізу қағидалары мен шарттары. 2. Мұнай-газ нарығының тауар тобының номенклатурасы. 3. Мұнай-газ нарығының тауар тобының сапалық параметрлері. 4. Мұнай-газ нарығының тауар тобын жеткізудің базистік шарттары. 5. Келісімдердің негізгі шарттары. 6. Келісімдер жасасудың коммерциялық, құқықтық, кедендік және логистикалық ерекшеліктері. 7. Келіссөздер жүргізу қағидалары. 8. Халықаралық сыртқы сауда қағидаларының ережелері. 9. Шарттардың үлгілік нысандары мен стандартты талаптары. 10. Тауарларды жеткізу/Сатып алу мәмілелерінің сапалық және сандық параметрлері. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Мәміле бойынша баға белгілеу, қаржыландыру тетіктерін және төлем шарттарын айқындау	Машықтар:
		1. Нарықтық ақпарат пен әлемдік жетекші энергетикалық агенттіктердің жарияланымдары негізінде мәміле бойынша баға мен жеткізу шарттары бойынша ұсыныстар қалыптастыру. 2. Жеткізу шарттары мен сату нарығын ескере отырып, бағаны есептеу негіздемесін жүзеге асыру. 3. «Бизнеске арналған бизнес»сауда құрылымын ескере отырып, баға формулаларын жасаңыз. 4. Мәміле жасалған сәтте және оны орындау кезеңінде жергілікті және макроэкономикалық тәртіптің тәуекелдеріне талдау және бағалау жүргізу. 5. Жобаның / мәміленің жиынтық құнын есептеуді жүргізу. 6. Келісімшарт талаптарына сәйкес несиелеудің, қаржыландырудың өзара қолайлы схемаларын қалыптастыру. 7. Мәміленің табыстылығының калькуляцисын есептеу. 8. Мәмілелер бойынша тәуекелдерді азайту. 9. Төлем шарттары мен кепілдік қаржылық міндеттемелердің нысандарын келісуді жүргізу. 10. Банк кепілдіктерін және/немесе аккредитивтерді ашуды, қамтамасыз етуді және оларға қызмет көрсетуді бақылауды жүзеге асыру. 11. Контрагенттің кредит қабілеттілігін бағалауды жүргізу.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының сауда және қаржы саласындағы заңнамасы. 2. Әлемдік және ресейлік сапа стандарттары бойынша өндірілетін мұнай мен мұнай өнімдерінің барлық түрлеріне баға белгілеу қағидалары. 3. Коммерциялық құжаттардың үлгілік нысандары. 4. Баға белгілеу әдістері. 5. Тауар-шикізат биржаларының принциптері, жұмыс құрылымы және индикациялар мен баға белгілеулерді қалыптастыру әдістемесі. 6. Банк жүйесінің жұмыс істеу және кредиттік-қаржылық операцияларды жүргізу қағидалары. 7. Банкаралық өзара есеп айырысу жүйелері. 8. Жүктерді сақтандыру қағидалары. 9. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4: Мәмілелерді әкімшілік, коммерциялық, қаржылық және логистикалық қолдау	Дағды 1: Мәмілелер бойынша егжей-тегжейлі ақпараттың толықтығы мен дұрыстығын қамтамасыз ету	Машықтар:
		1. Мәмілені жасасу барысы және оның негізгі шарттары туралы деректерді уақтылы ұсынуды жүзеге асыру. 2. Шарттың мәтініне тексеру жүргізуді жүзеге асыру. 3. Коммерциялық қызметтерге шарттағы өзгерістер мен толықтырулар туралы хабарлауды жүзеге асыру. 4. Коммерциялық қызметтерге барлық ауызша келіссөздер және мәміле бойынша хат-хабарлар туралы хабарлау.

		Білімдер:
		1. Мұнай-газ нарығындағы сауда мәмілелерінің құрылымы. 2. Келісімшарттардың, шарттар мен келісімдердің нысандары мен түрлері. 3. Ақпараттық жүйелердің құрылымдық құрылысы және олармен жұмыс істеу ерекшеліктері 4. Іскерлік қарым-қатынас этикасының нормалары. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мәміле бойынша шарттық міндеттемелердің сақталуын бақылау	Машықтар:
		1. Шарт талаптарына сәйкес барлық әрекеттер мен жұмыстардың орындалуына тексеру жүргізу 2. Шарттық міндеттемелерді орындау процесінде барлық қызметтер мен сервистердің өзара іс-қимылын үйлестіруді жүзеге асыру. 3. Тауарлық-ілеспе құжаттардың дұрыс ресімделуін бақылауды жүзеге асыру. 4. Тауарлық-ілеспе құжаттарды ресімдеу. 5. Мәміле бойынша шарттық міндеттемелердің сақталмауын жедел реттеуді жүзеге асыру.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының сауда және қаржы саласындағы заңнамасы. 2. Қазақстан Республикасының Салық Кодексі. 3. Сауда мәмілесінің құрылымы. 4. Шарттардың негізгі шарттары. 5. Коммерциялық құжаттардың үлгілік нысандары. 6. Шарт бойынша операциялардың барлық түрлері (Көліктік-логистикалық, техникалық және қаржылық). 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Сабырлылық Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Мұнай-химия, мұнай өңдеу салаларындағы, мұнай базалары мен автожанармай құю станцияларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Учаске бастығы (машиналық, понтондық, резервуарлық, құю, реагенттік шаруашылық және т. б.)
17. Кәсіптің карточкасы «Бөлу мұнай базалары жабдықтарының машинисі»:		
Топтың коды:	8187-1	
Қызмет атауының коды:	8187-1-004	
Кәсіптің атауы:	Бөлу мұнай базалары жабдықтарының машинисі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Шығарылым 34. «Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 24 желтоқсандағы № 533 бұйрығы (34-шығарылым). Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 желтоқсанда № 21909 болып тіркелді. §38-39. Тарату мұнай базалары жабдықтарының машинисі	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік:
	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Химиялық технология және өндіріс (түрлері бойынша)	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі қажет емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8187-1-006 - Технологиялық қондырғылар машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай өнімдерін жеткізуді (өткізуді) жүзеге асыратын тарату мұнай базалары жабдықтарының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тарату мұнай базалары жабдықтарының техникалық жай-күйі мен жұмыс режимін тексеру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тарату мұнай базалары жабдықтарының техникалық жай-күйі мен жұмыс режимін тексеру			

	Дағды 1: Тарату мұнай базалары жабдықтарының жұмысын жүргізу және жұмыс жағдайында ұстау	Машықтар: 3 санат үшін: 1. Мұнай өнімдерін өткізудің жылдық көлемі 1 мың тоннаға (бұдан әрі – мың т.) дейінгі тарату мұнай базаларының жабдықтарын пайдалану. 2. Жабдықты тазалау, майлау, бекіту. 3. Бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері бойынша жабдықтың жұмысын бақылау. 4. Машиналардың жұмысындағы кемшіліктерді есту арқылы анықтау. 5. Біліктілігі анағұрлым жоғары машинисттің басшылығымен сорғыларға, мұнай және мұнай өнімдерін айдау жөніндегі сорғы станцияларына, компрессорларға, Іштен жану қозғалтқыштарына, бу қазандықтарына, жылжымалы электр станцияларына, бу қазандықтарына, резервуарлық парктерге, құбыржол коммуникацияларына, төгу-құю темір жол және автономды Эстакадалар мен мұнай айлақтарына қызмет көрсетуді жүргізу. 6. Өтпелі көпірлерді көтеру және түсіру. 7. Құбырдағы люктер мен ысырмаларды ашу және жабу. 8. Төменгі ағызу аспаптарын жалғауды, шлангтарды құюды жүргізу. 4 разряд үшін (3 разряд дағдыларына қосымша): 1. Мұнай өнімдерін өткізудің жылдық көлемі 1-ден 20 мың тоннаға дейінгі тарату мұнай базаларының жабдықтарын пайдалану. 2. Мұнай, мұнай өнімдерін, жылжымалы электр станцияларын, бу қазандықтарын, резервуарлық парктерді, құбыр коммуникацияларын, төгу-құю темір жол және автоналивтік Эстакадалар мен мұнай айлақтарын, компрессорларды, сорғыларды, Іштен жану қозғалтқыштарын және бу қазандықтарын айдау жөніндегі сорғы станциясына қызмет көрсетуді жүргізу. 3. Мұнай өнімдерін айдау, теміржол цистерналарын төгу-құю, автоцистерналарды құю, резервуардан резервуарға базаішілік айдау кезінде Қозғалтқыштар мен сорғылардың жұмыс режимдерін реттеуді жүргізу. 4. Профилактикалық тексеру, ақауларды анықтау, ағымдағы және күрделі жөндеу, майлау, Қызмет көрсетілетін жабдықты іске қосу және тоқтату. 5. Цистерналар мен ыдыстарға техникалық тексеру жүргізу. 6. Қозғалтқыштардың, генераторлардың, реттеуші аппаратуралардың, бақылау-өлшеу аспаптарының, жылжымалы электр станцияларының, бу қазандық сорғыларының, компрессорлардың, құбыржол коммуникацияларының жұмысын бақылау. 7. Мұнай базасының сорғыларының, компрессорларының, қозғалтқыштарының және басқа да жабдықтарының жұмысын есепке алуды жүзеге асыру. 5 санат үшін: 4-разряд дағдыларына қосымша: 1. Мұнай өнімдерін өткізудің жылдық көлемі 20 дан 100 мың тоннаға дейінгі тарату мұнай базаларының жабдықтарын пайдалану. 6 санат үшін: 5-разряд дағдыларына қосымша: 1. Мұнай өнімдерін өткізудің жылдық көлемі 100 ден 150 мың тоннаға дейінгі тарату мұнай базаларының жабдықтарын пайдалану.

		Білімдер:
		3 санат үшін: 1. Қызмет көрсетілетін жабдықтың құрылғысы. 2. Вагон-цистерналар мен ыдыстарды орналастыру қағидалары. 3. Электромеханика және слесарь негіздері. 4. Бақылау-өлшеу аспаптарының мақсаты мен құрылысы. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары. 4, 5, 6-разрядтар үшін: 3-разрядтағы разряд білімге қосымша: 1. Мұнай өнімдерін қабылдау, сақтау және босатудың технологиялық процесі. 2. Мұнай базасы жабдықтарын, резервуарларды техникалық пайдалану қағидалары. 3. Сорғылардың, ішкі жану қозғалтқыштарының, Электр қозғалтқыштарының құрылысы. 4. Сорғы станцияларының, бу қазандықтарының, электр станцияларының, бекіту арматурасының және бақылау-өлшеу аспаптарының жабдықтарын пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар. 5. Гидравлика, механика, жылу техникасы, Электротехника, слесарлық және ұсталық іс, сорғы, резервуарлық парк, құю және құю эстакадаларын технологиялық байлау схемасы бойынша жалпы мәліметтер. 6. Сорғы станцияларын және электр жетекті бекіту арматурасын қашықтан басқару схемасы. 7. Мұнай базасының механизмдері мен басқа жабдықтарының жұмысындағы ақаулардың себептері. 8. Олардың алдын алу және жою тәсілдері, айдалатын мұнай өнімдерінің физикалық және химиялық қасиеттері. 9. Жағармай материалдары мен отын шығынының нормалары. 10. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Орындаушылық Сабырлылық Дербестік Ықыластылық Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ МЕМСТ Р 50913-2008 «Мұнай өнімдерін тасымалдауға және май құюға арналған көлік автомобиль құралдары. Түрлері, параметрлері және жалпы техникалық талаптары». Мұнай-химия, мұнай өңдеу салаларындағы, мұнай базалары мен автожанармай құю станцияларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Автожанармай құю (автогаз құю) станциясының шебері
18. Кәсіптің карточкасы «Жанармай құю станцияларының операторы»:		
Топтың коды:	8187-1	
Қызмет атауының коды:	8187-1-007	
Кәсіптің атауы:	Жанармай құю станцияларының операторы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. «Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары-Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Бұйрығы (1-шығарылым). Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. § 257. Жанармай құю станцияларының операторы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Мамандығы бойынша жұмыс өтілі - 1 жылдан кем емес.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8187-1-008 - Мұнай-, газ қайта өңдеу қондырғысының операторы 8187-1-013 - Мұнайды қайта өңдеу қондырғысының операторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жанармай құю станцияларында жұмыстарды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Станцияда автоматтандырылған құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарын мұнай өнімдерімен және газбен құю және қабылдау бойынша жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Станцияда автоматтандырылған құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарын мұнай өнімдерімен және газбен құю және қабылдау бойынша жұмыстарды орындау	Дағды 1: Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдері мен газды қабылдау	Машықтар:	
		5 санат үшін (4-разряд дағдыларына қосымша): 1. Түзету шараларын қабылдау үшін станцияда автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің көмегімен мұнай өнімдері мен газдың мөлшерін бақылауды жүзеге асыру. 2. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін жеткізуге өтінімдерді ресімдеу. 3. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау бойынша тапсырмаларды орындау. 4. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдері мен газды қабылдау кезінде есептік құжаттаманы жүргізу. 5. Автоматтандырылған бақылау құралдарының көмегімен автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станциядағы мұнай өнімдерінің санын анықтау. 6. Автоматтандырылған жанармай құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау кезінде автоматтандырылған бақылау құралдарын пайдалану. 7. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдері мен газды қабылдау кезінде қолданылатын жабдықтың жай-күйін бағалау. 8. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау кезінде байланыс құралдарын пайдалану.	

		Білімдер:
		5 санат үшін (4-разрядты білімге қосымша): 1. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдері мен Газды қабылдау жөніндегі нормативтік актілер. 2. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда мұнай өнімдерін қабылдау бойынша жұмыстарды орындау тәртібі. 3. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда Көлік құралдарын мұнай өнімдерімен құю жөніндегі есепке алу операциялары кезінде мұнай өнімдері мен газ параметрлерін өлшеу тәртібі мен әдістері. 4. Станцияда автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің құрылымы мен жұмыс принциптері. 5. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Станцияда автоматтандырылған құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю	Машықтар:
		5 санат үшін (4-разряд дағдыларына қосымша): 1. Станцияда автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю бойынша тапсырмаларды орындау. 2. Станцияда автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю үшін жабдықтар мен жеке қорғаныс құралдарын дайындауды жүргізу. 3. Станцияда ақпаратты енгізу және көрсетудің электрондық құрылғысы бар автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің көмегімен мұнай өнімдері мен газды кредиттік карталар бойынша босатуды жүргізу. 4. Түзету шараларын қабылдай отырып, жанармай құюдың автоматтандырылған жүйесінде төлем терминалының, бақылау-өлшеу аппаратурасы мен станция аспаптарының жұмысына тексеру жүргізу. 5. Түзету шараларын қабылдау үшін станциядағы автоматтандырылған жанармай құю жүйесінде таблода, енгізу құрылғысының индикаторлық шамдарында және перфолентада жазудың дұрыстығын бақылауды жүзеге асыру. 6. Станцияның автоматтандырылған жанармай құю жүйесінде отын тарату колонкаларын және бейнебақылау жүйесін басқару. 7. Түзету шараларын қабылдау үшін станцияда автоматты құю жүйесінде автожанармай құю бағанымен мұнай өнімдері мен газдың берілуін (шығынын) бақылауды жүзеге асыру. 8. Көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю бойынша есепті құжаттаманы жүргізу. 9. Станцияның автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдерін құю кезінде қолданылатын жабдықтың жағдайын бағалау. 10. Станциядағы автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің жұмысындағы ақауларды анықтау.

		Білімдер:
		5 санат үшін (4-разрядты білімге қосымша): 1. Станцияда автоматтандырылған құю жүйесінің көмегімен көлік құралдарына мұнай өнімдері мен газ құю жөніндегі жұмыстарды орындау тәртібі. 2. Станцияда автоматтандырылған жанармай құю жүйесінің құрылымы мен жұмыс принциптері. 3. Автоматтандырылған құю жүйесімен жабдықталған станцияда көлік құралдарын мұнай өнімдерімен құю жөніндегі есепке алу операциялары кезінде мұнай өнімдері мен газ параметрлерін өлшеу тәртібі мен әдістері. 4. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Зейінді шоғырландыру және бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ МЕМСТ Р 50913-2008 «Мұнай өнімдерін тасымалдауға және май құюға арналған көлік автомобиль құралдары. Түрлері, параметрлері және жалпы техникалық талаптары». Мұнай-химия, мұнай өңдеу салаларындағы, мұнай базалары мен автожанармай құю станцияларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Автожанармай құю (автогаз құю) станциясының шебері
19. Кәсіптің карточкасы «Қызмет көрсету станциясындағы кассир»:		
Топтың коды:	5220-9	
Қызмет атауының коды:	5220-9-003	
Кәсіптің атауы:	Қызмет көрсету станциясындағы кассир	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және өзге де қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 16. Кассир	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: - / Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі қажет емес.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	5220-9-005 - ЖҚС кассир-операторы 5220-9-006 - Оператор-кассир	
Қызметтің негізгі мақсаты:	АЖМҚС/АГТКС клиенттерге қызмет көрсету бойынша жұмыстар	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Клиенттерге қызмет көрсету және АЖМҚС/АГТКС тауарлық-материалдық қорларды басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Клиенттерге қызмет көрсету және АЖМҚС/АГТКС тауарлық-материалдық		

қорларды басқару	Дағды 1: Клиенттерге қызмет көрсету жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Клиенттермен қолма-қол және қолма-қол ақшасыз есеп айырысуды жүзеге асыру. 2. Кассалық жабдықты жұмысқа дайындау (кассалық жабдықтың жарамдылығын тексеру, чек таспасын толтыру, чек нөмірін нөлге ауыстыру және тиісті күнге орнату, есептегіштің көрсеткіштерін жазу). 3. Қазақстан Республикасының банкноттары мен монеталарының түпнұсқалығын көзбен қарап және техникалық құралдардың көмегімен айқындауды жүзеге асыру. 4. Барлық чектің күшін жоймай және чекті қайтармай, чектегі бір немесе бірнеше позицияның күшін жоюды (жоюды) ресімдеу. 5. Тапсыруды және түбіртектерді (чектерді) беруді жүргізу. 6. Банкке инкассаторларға беру үшін ақша қаражатын дайындау. 7. Түскен төлемдер тізілімдерін қалыптастыру және түбіртектерді тізілімдермен салыстыру. 8. Кассир-оператордың журналын жүргізу, банкке инкассаторларға беру үшін ауысымдық есепті, ақшалай қаражатты және ілеспе құжаттарды дайындау. 9. Бақылау-касса машиналарының жұмысындағы ұсақ ақауларды жою. 10. Тауарлардың бағаларын сканерлеуді өлшеуді және тіркеуді жүзеге асыру. 11. Сатып алуды пакеттерге орау және буып-тию.
		Білімдер:
		1. Қолма-қол (қолма-қол ақшасыз) есеп айырысуды жүргізу қағидалары. 2. Бақылау-касса машиналары мен есептеу техникасының құрылысы, жұмыс принциптері және пайдалану қағидалары. 3. Қазақстан Республикасында банкноттар мен монеталардың түпнұсқалығы белгілерін айқындау қағидалары. 4. Кассалық операцияларды жүргізу қағидалары. 5. Ақша қаражатын инкассациялау қағидалары. 6. Есеп айырысу-кассалық операциялар, ақша қаражатын есепке алу бойынша есеп беру құжаттамасын жасау қағидалары. 7. Мамандандырылған бағдарламалық жасақтамамен жұмыс істеу қағидалары. 8. Іскерлік қарым-қатынас этикасының негіздері. 9. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Дағды 2: АЖМҚС/АГТКС тауарлық-материалдық қорларды бақылау және басқару	Машықтар:
	1. АЖМҚС/АГТКС-да пайдаланылатын тауарлар мен материалдардың болуын және жай-күйін бақылауды жүзеге асыру. 2. Тауарлардың (отын, май, сұйықтық және басқа да тауарлар) түсімдері мен өткізілуінің есебін жүргізу. 3. Станцияда тауарлар мен материалдарға түгендеу жүргізу, құжаттамамен физикалық қол жетімділігін тексеру. 4. Тауарларды сақтау мерзімдерін бақылау және мерзімі өткен тауарларды есептен шығару қажеттілігі туралы уақтылы хабарлау. 5. Тауар қорларына тұрақты мониторинг жүргізу және есептілік пен сатуды талдау негізінде қажеттіліктерді болжау. 6. Қоймада тауарлардың жаңа түсімдерін қабылдау және орналастыру. 7. Тауарлық-материалдық қорлармен жұмыс істеу кезінде сақтау және қауіпсіздік стандарттарының орындалуын қамтамасыз ету. 8. Тауарлар мен материалдарды жеткізушілерге немесе инкассаторларға қайтаруға құжаттарды ресімдеу. 9. Жоспарлау және есептілік жасау үшін отын және басқа да тауарлардың шығынын есепке алуды жүргізу.
	Білімдер:
	1. АЖМҚС/АГТКС қызметін регламенттейтін нормативтік және құқықтық актілер. 2. Тауарлық-материалдық қорларды есепке алу негіздері. 3. Тауар қорларын түгендеу рәсімдері. 4. Мұнай өнімдерін және басқа да тауарларды АЖМҚС/АГТКС сақтау және тасымалдау технологиясы. 5. Жеткізу процедуралары және тауарлық-материалдық қорларды жеткізушілермен жұмыс. 6. Тауарлы-материалдық қорларға қажеттілікті болжау әдістері. 7. Тауарларды есептен шығару және қайтару жөніндегі операциялар. 8. Тауарлық-материалдық қорлар бойынша есептілікті ұйымдастыру және ресімдеу принциптері. 9. Тауарлық-материалдық қорлар контекстіндегі қаржылық есеп негіздері. 10. Тауарлардың жарамдылық мерзімін бақылау рәсімдері мен әдістері. 11. Фискалдық құралдармен (кассалық аппараттармен және өзге де бақылау-кассалық құралдармен) операциялар. 12. Көлік жүккұжаттарын және басқа да ілеспе құжаттарды ресімдеу қағидалары. 13. Тауарлы-материалдық қорларды басқару тиімділігін арттыру әдістері. 14. Еңбекті қорғау негіздері және тауарлық-материалдық қорлармен жұмыс істеудің қауіпсіз әдістері. 15. Тауар қорларын автоматтандырылған есепке алу жүйелерімен жұмыс істеу технологиясы. 16. Ішкі еңбек тәртібінің ережесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Орындаушылық Сабырлылық Дербестік Ықыластылық Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ МЕМСТ Р 50913-2008 «Мұнай өнімдерін тасымалдауға және май құюға арналған көлік автомобиль құралдары. Түрлері, параметрлері және жалпы техникалық талаптары». Мұнай-химия, мұнай өңдеу салаларындағы, мұнай базалары мен автожанармай құю станцияларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Жанар-жағар май станциясының операторы
	3	Тарату мұнай базалары жабдықтарының машинисі

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

20. Мемлекеттік органның атауы:
Қазакстан Республикасының Энергетика министрлігі
Орындаушы:
Ердосов Жансеит Жанбулатович, +7 (717) 278 68 52, zh.yerdossov@energo.gov.kz
21. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі
Жоба жетекшісі:
Жиенбаева Акнур Пирмаганбетовна
E-mail: a.zhienbaeva@energo.gov.kz
Телефон нөмірі: +7 (717) 278 68 64
22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 8 , 22.11.2024 г.
23. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 18.11.2024 г.
24. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 17.12.2024 г.
25. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 г.
26. Бағдарлы қайта қарау күні: 31.12.2027 г.